

Toelichting 26^e begrotingswijziging 2025

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

1. Salarissen raadsleden: € 26.500 N

De raming van het salaris van de raadsleden in de begroting 2026 is te laag omdat in de raming geen rekening is gehouden met een dertiende maand die in december wordt uitbetaald.

2. Raadscommunicatie: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Door het presidium is besloten tot een extra budget voor raadscommunicatie in 2026 van € 15.000 bovenop de in de begroting 2026 al geraamde € 30.000. Dekking vindt plaats uit de algemene investeringsreserve.

3. Verkiezingen: € 30.000 N

De kosten van het organiseren van verkiezingen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Het in 2026 geraamde bedrag ad € 50.000 voor de gemeenteraadsverkiezingen is daarom niet toereikend en dient verhoogd te worden met € 30.000.

4. Aankoop perceel grond nabij wijk Ludinga: € 8.905 N

De aankoop van een perceel grond nabij de wijk Ludinga brengt een structurele rentelast van € 8.905 met zich mee.

5. Vergoeding voormalige Spaansenterrein: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Het op basis van de met de projectontwikkelaars die het voormalige Spaansenterrein ontwikkelen tot een woningbouwlocatie, aangegane vaststellingsovereenkomst aan de gemeente verschuldigde bedrag ad € 1.550.000 is in maart ontvangen. Dit bedrag wordt gestort in de algemene investeringsreserve.

6. Moderniseren ambtelijke huisvesting: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Voor de noodzakelijke aanpassingen om te komen tot een goed werkklimaat in de huidige locaties waarin de binnendienst van de gemeente is gehuisvest (promenadekantoor, Groenlandsvaarder, gemeentehuis en Het Vierkant) wordt een investeringsbudget van € 2.824.000 beschikbaar gesteld.

Dekking van de totale kapitaallast (rente en afschrijving) ad € 353.000 vindt plaats uit het voor de ambtelijke huisvesting structurele gereserveerde bedrag van € 353.000.

7. Algemene uitkering Gemeentefonds: € 308.000 V

De uitkomsten voor jaarschijf 2026 vanuit de septembercirculaire 2025 en decembercirculaire 2025 worden via deze 1e 4-maandelijkse rapportage in begrotingsjaar 2026 verwerkt. Per saldo gaat het om een voordeel van € 308.000, als volgt gespecificeerd:

- a) Diverse (negatieve) bijstellingen op het gebied van accres, BCF, taakmutaties, hoeveelheidsverschillen, etc. zorgen voor een nadeel van € - 280.000.
- b) Een aantal specifieke uitkeringen van per saldo € 588.000, zoals wet integrale suïcidepreventie, Participatiewet, versterking omgevingsveiligheidsdiensten, overheidsbrede dienstverlening en wet WOO/WMBEV. De uitgaaf van deze ontvangen middelen wordt begroot in de specifieke programma's waaronder deze vallen en is in feite voor deze 4-maandelijkse rapportage budgetneutraal. De grootste specifieke uitkering betrof extra CDOKE middelen voor klimaat- en energiebeleid (uitgaaf begroot in progr. 8).

Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de raadsinformatiebrieven over beide circulaire's.

8. Onvoorzien structureel: € 35.000 V

In de primitieve begroting 2026 is naast de raming voor 2026 ook de raming 2025 per 1 juli 2025 verwerkt. De reden hiervan is dat er op het moment van opmaken van de nieuwe begroting nog geen zicht is op de uitputting van deze post in het 2^e halfjaar 2025. Gebleken is dat er geen beslag meer op het op 1 juli 2025 nog aanwezige budget ad € 35.000 is gelegd, waardoor dit bedrag structureel vrijvalt.

9. Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer: € 43.500 N

De huidige kilometervergoeding van €0,19 per kilometer sluit niet meer aan bij de werkelijke kosten die medewerkers maken om hun eigen vervoer in te zetten voor het werk. De afgelopen jaren zijn de kosten voor brandstof, onderhoud, verzekeringen en afschrijving structureel gestegen. Hierdoor ontstaat een groeiende kloof tussen de vergoeding die wij bieden en de daadwerkelijke uitgaven van medewerkers.

Een verhoging naar €0,23 per kilometer is om drie redenen gerechtvaardigd:

- Kostenstijging vervoer: De gemiddelde autokosten liggen volgens recente berekeningen van onder andere de ANWB aanzienlijk hoger dan het niveau waarop de huidige vergoeding is gebaseerd. Met €0,19 wordt slechts een deel van de werkelijke kosten gedekt, waardoor medewerkers feitelijk meebetalen aan zakelijke kilometers.
- Marktconformiteit: Steeds meer organisaties verhogen hun kilometervergoeding richting of tot €0,23 om concurrerend te blijven op de arbeidsmarkt. Door dit ook te doen blijven wij aantrekkelijk als werkgever en voorkomen we dat medewerkers kosten ervaren als een drempel om zakelijke kilometers te maken.
- Werkgeverschap & motivatie: Een passende vergoeding draagt bij aan waardering, motivatie en eerlijkheid. Medewerkers moeten erop kunnen vertrouwen dat zij niet financieel worden benadeeld wanneer zij hun eigen vervoermiddel inzetten voor het werk.

Met een verhoging naar €0,23 per kilometer sluiten we beter aan bij de realiteit van 2026, tonen we goed werkgeverschap en blijven we concurrerend in de markt.

Programma 2 Veiligheid

10. Versterking omgevingsveiligheidsdiensten: € 8.000 N

De VNG, namens de gemeenten, en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) zijn overeengekomen dat bepaalde taken van het vervolg op de Meerjarenagenda Versterking Omgevingsveiligheid (MVO) door gemeenten worden uitgevoerd. Het gaat om wettelijke taken op het terrein van de omgevingsveiligheid. Voor Harlingen gaat het om € 8.000 wat via de septembercirculaire 2025 is ontvangen en als uitgaaf wordt begroot in programma 2.

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

11. Privaatrechtelijke tarieven stadshavens 2026: € 21.000 V

De tarieven haven- en kadegelden van de maatschappelijke havens zijn in 2026 extra verhoogd (5 en 10%). De structurele meeropbrengst hiervan is geraamd op € 21.000.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

12. Overheidsbrede dienstverlening: € 14.000 N

De SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. Via deze uitkering worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Hiervoor heeft Harlingen structureel € 14.000 vanaf 2026 via de septembercirculaire 2025 ontvangen. Dit wordt als uitgaaf begroot in programma 6.

13. Onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte: € 5.400 N

Voor het onderhoud aan kunstwerken in de openbare ruimte is in de gemeentebegroting 2026 per abuis € 600 geraamd in plaats van € 6.000.

14. Strandsuppletie: € 50.500 N

Het budget voor zandsuppletie op het Harlinger zandstrand is niet toereikend. De kosten bedragen € 156.000, terwijl in de begroting een bedrag van € 105.500 is geraamd. Door marktomstandigheden en stijgende materiaal- en uitvoeringskosten zijn de kosten van deze suppletie fors gestegen.

Programma 7 Sociaal domein

15. Implementatie Participatiewet in balans: € 18.000 N

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. Gemeenten krijgen extra middelen ten behoeve van de implementatie van deze wet. Voor Harlingen gaat het om € 18.000 wat via de septembercirculaire 2025 is ontvangen en als uitgaaf wordt begroot in programma 7.

16. Motie speeltuinen: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

In de raadsvergadering van 10 december 2025 is een motie aangenomen waarin de raad het college verzoekt om de basissubsidie voor speeltuinverenigingen voor 2026 te verhogen van € 250 naar € 500, dit te financieren middels een onttrekking aan de algemene investeringsreserve en daartoe z.s.m. een raadsvoorstel en/of een begrotingswijziging aan de raad voor te leggen. In deze 4-maandelijkse rapportage wordt (financieel) uitvoering gegeven aan deze motie door vanuit de algemene investeringsreserve € 3.500 beschikbaar te stellen om hiermee het bestaande budget Speeltuinen in programma 7 te verdubbelen van € 3.500 naar € 7.000.

17. Pilot Odensehuis: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Bij de jaarrekening 2025 is per abuis het restant budget van € 10.629 voor de pilot Odensehuis niet meegenomen in de budgetoverheveling. Omdat de pilot nog niet is afgerond had dit wel gemoeten. Bij deze 4-maandelijkse rapportage gebeurt dit alsnog. Dekking kwam/komt uit de reserve sociaal domein, dus daarom geen financiële gevolgen voor de exploitatie.

18. Extra subsidie Leger des Heils: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Het college heeft eind 2025 besloten een eenmalige subsidie van € 10.000 (in plaats van de aangevraagde € 49.500) toe te kennen in 2026 aan het Leger des Heils voor financiering van de Buurthuiskamer op de William Boothstraat in Harlingen. De subsidie kan gedekt worden

uit de reserve GALA. Omdat een onttrekking aan een reserve een raadsbevoegdheid is, wordt dit via deze 1e 4-maands 2026 aan de raad voorgelegd. Omdat dekking uit een reserve komt, heeft dit geen financiële gevolgen voor de exploitatie.

19. Vormgeving structuur cliënt- en burgerparticipatie: € 9.893 N

Bij de jaarrekening 2025 is per abuis het restant budget van € 9.893 voor vormgeving structuur cliënt- en burgerparticipatie niet meegenomen in de budgetoverheveling en beland in het jaarrekeningsaldo over 2025. Omdat het restantbudget ook in 2026 nog nodig is, had dit niet moeten. Bij deze 4-maandelijke rapportage wordt dit hersteld.

20. Welzijn op recept: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

In 2025 is de gemeente Harlingen gestart met een tweejarige pilot voor de inzet van een welzijnscoach voor 16 uur per week, met als doel deze aanpak lokaal vorm te geven en de effecten te onderzoeken. Sinds 1 oktober is de inzet verhoogd naar 24 uur per week, omdat 16 uur onvoldoende bleek om aan de vraag te voldoen. Omdat de pilot pas op 1 april (in plaats van 1 januari) van start ging, was er aanvankelijk nog budget voor 2025 beschikbaar om deze uitbreiding te financieren. Om ook in 2026 de omvang van de pilot op 24 uur te kunnen houden, wordt een beroep gedaan op de reserve GALA voor de financiering hiervan. De onttrekking hieruit van het benodigde bedrag van € 25.199 heeft daarom geen gevolgen voor de exploitatie.

21. Herziene begroting 2026 Dienst SoZaWe: € 346.766 V

Eind 2025 is de gewijzigde begroting voor 2026 van de Dienst SZW NWF ontvangen. Dit betrof een actualisatie van de primitieve begroting 2026 van de Dienst, die in onze begroting is opgenomen.

In de raadsvergadering van 4 maart 2026 heeft de raad besloten geen zienswijze in te dienen op deze begroting na wijziging en de financiële gevolgen voor 2026 mee te nemen bij de 1e 4-maandelijke rapportage over 2026. Bij deze geschiedt deze financiële verwerking. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het raadsvoorstel van 4 maart.

Financiën

	prim begr 26	herz begr 26	verschil
Totaal Werk & Participatie	1.139.683	904.675	-235.008
Totaal Inkomen	9.493.704	9.148.433	-345.271
Totaal Armoedebestrijding	721.487	757.893	36.406
Totaal WMO	5.484.238	5.439.330	-44.908
Totaal Jeugd	7.041.962	7.172.572	130.610
Totaal Bedrijfsvoering	3.225.330	3.408.057	182.727
Totaal Generaal	27.106.404	26.830.960	-275.444

Het nadeel op het onderdeel Werk & Participatie omvat ook een nadeel van € 71.320 op de kosten voor uitvoering van de leefgeldregeling en ondersteuning van Oekraïense vluchtelingen. Omdat naar verwachting deze kosten gedeclareerd kunnen worden bij het Rijk via de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, wordt het voordeel van € 275.444 gecorrigeerd met € 71.320 (verhoogd), waardoor bij deze 1e 4-maands een voordeel van € 376.766 verwerkt wordt.

22. Rijksuitkering BUIG: € 345.271 N

Het voordeel op de herziene begroting van de Dienst (zie punt 21) wordt voor een groot deel veroorzaakt door lagere lasten op het onderdeel Inkomen (bijstand). Doordat we verwachten dat hierdoor ook de BUIG uitkering van de Rijk, waarmee de gemeente de

bijstand “financiert”, lager uit zal vallen, wordt deze bijdrage met hetzelfde bedrag verminderd.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

23. Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE): € 652.000 N

De decentralisatie-uitkering CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. Dit wordt beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. De middelen zijn ook beschikbaar voor 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. In 2026 heeft Harlingen € 635.000 ontvangen via de septembercirculaire 2025 en € 17.000 via de decembercirculaire 2025. Het totaal van € 652.000 wordt als uitgaaf begroot in programma 8.

24. Wet integrale suïcidepreventie: € 8.000 N

Op 1 januari 2026 is de Wet integrale suïcidepreventie in werking getreden. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Harlingen ontvangt hiervoor een bedrag van € 8.000 structureel vanaf 2026. Dit wordt als uitgaaf begroot in programma 8.

25. SPUK GALA: € 33.283 N

Van het restantbudget over 2025 van de SPUK's m.b.t. GALA mocht 10% worden meegenomen naar 2026. Bij de jaarrekening is dit niet verwerkt, en dit gebeurt bij deze 1^e viermaandelijke rapportage alsnog. Het gaat om een bedrag van € 33.283.

26. Vitaliseringsfonds: geen gevolgen voor het exploitatiesaldo 2026

Overeenkomstig het raadsbesluit van 10 december 2025, waarbij de gemeentelijke cofinanciering van de projecten binnen het vitaliseringsfonds (dekking: reserve regiodeal) beschikbaar is gesteld worden nu de budgetten voor het deel dat ze worden gedekt uit de ontvangen rijksbijdragen en cofinanciering door andere gemeenten geraamd. Het gaat om de navolgende drie projecten:

1. Buiten bewegen en ontmoeten jongeren, rijksbijdrage € 385.515
2. Toekomstbestendig zorgsysteem, rijksbijdrage € 750.000.
3. Loket woonopgaven, mijn eerste (klus)woning, rijksbijdrage € 306.150, bijdrage Leeuwarden/Waadhoeke € 109.900.

27. Bijdrage FUMO: € 95.971 V

Op grond van de huidige sturings- en financieringssystematiek van de FUMO vindt jaarlijks na afloop van het jaar nacalculatie plaats. Jaarlijks worden de werkelijk gerealiseerde uren in rekening gebracht. Indien er meer uren zijn besteed dan begroot, dan ontvangt de deelnemer een aanvullende factuur. Indien er minder uren zijn besteed, dan krijgt de deelnemer een bedrag terug. In 2025 zijn er voor Harlingen minder uren besteed dan begroot. Als gevolg hiervan wordt € 95.971 terug ontvangen.

Recapitulatie 26^e begrotingswijziging 2026

1.	Salarissen raadsleden	26.500 N
3.	Verkiezingen	30.000 N
4.	Aankoop perceel grond nabij wijk Ludinga	8.905 N
7.	Algemene uitkering gemeentefonds	308.000 V

8.	Onvoorzien structureel	35.000 V
9.	Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer	43.500 N
10.	Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	8.000 N
11.	Privaatrechtelijke tarieven stadshavens	21.000 V
12.	Overheidsbrede dienstverlening	14.000 N
13.	Onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte	5.400 N
14.	Zandsuppletie	50.500 N
15.	Implementatie Participatiewet in balans	18.000 N
19.	Motie speeltuinen	9.893 N
21.	Herziene begroting 2026 Dienst SoZaWe	346.766 V
22.	Rijksuitkering BUIG	345.271 N
23.	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	652.000 N
24.	Wet integrale suïcidepreventie	8.000 N
25.	SPUK GALA	33.283 N
27.	Bijdrage FUMO	95.971 V
	Totaal	446.515 N